

भूतंश्रुत्वैवहास्तिनपुरंआगतवान् ॥ २२ ॥ इत्यारण्यकेपर्वणिनैलकंठीयेभारतभावदीपेचतुर्दशोऽध्यायः ॥ १४ ॥ ॥ ७३ ॥ अर्थाधीनौधर्मकामौअर्थस्तुस्वराज्यरक्षापरराज्यावमर्दाभ्यांराज्ञाप्राप्यतेइतिता
 वेवशाल्वप्रसंगात्सम्यक्श्रोतुकामःपृच्छति वासुदेवेति कथ्यतःकथयतः कंडूदियगंतात्शत्रंतस्यरूपं ॥ १ ॥ श्रुतश्रवाशिशुपालमातातज्जंश्रौतश्रवं उपायात्उपगतः ॥ २ ॥ अरुंधतसेनया वैहायसंखेचरं
 व्यूहस्वरक्षापरोपमर्दयोग्यरचनाविशेषेणस्थापयित्वाधिष्ठितःसम्यक्स्थितः ॥ ३ ॥ अभितःपरितउपरितश्चायुधानांसरणंनिःसरणमभिसारस्तेनसर्वेणअच्छिद्रेण सर्वाभ्योदिग्भ्योयुगपदविरलायुधसमूहा
 गमेनेत्यर्थः ॥ ४ ॥ पताकाध्वजांचलः तोरणानिबहिर्द्वाराणि चक्राणियोधगणाः द्रुडास्तदाश्रयस्थानानिभाषायांबुरुजसंज्ञानि अन्येतुविष्मूत्रोत्सर्जनशृंगाणिद्रुडाइत्याहुः उदाहरंतिच कल्यंतेद्रुडशृंगा
 निरथस्योपरिसूरिभिः विष्मूत्रस्पर्शशुद्ध्यर्थंकरादिस्पर्शउद्यतइति यंत्राणिआग्नेयौषधबलेनदृष्टिदोक्षेपणानिमहांतिकमानसंज्ञानिक्षुद्राणिसीसगुलिकोक्षेपणानिबंदूरवसंज्ञानि खनकाःसुरंगद्वारागुप्तमा
 एतत्कार्यमहाबाहोयेनाहंनागमंतदा ॥ श्रुत्वैवहास्तिनपुरंभूतंचाविनयोत्थितं ॥ द्रुतमागतवान्युष्मान्द्रष्टुकामःसुदुःखितान् ॥ २२ ॥ इतिश्रीमहाभारतेआर
 ण्यकेपर्वणिअर्जुनाभिगमनपर्वणिसौभवधोपाख्यानेचतुर्दशोऽध्यायः ॥ १४ ॥ ॥ ७३ ॥ ॥ ७३ ॥ युधिष्ठिरउवाच वासुदेवमहाबाहोविस्त
 रेणमहामते ॥ सौभस्यवधमाचक्ष्वनहितप्यामिकथ्यतः ॥ १ ॥ वासुदेवउवाच हतंश्रुत्वामहाबाहोमयाश्रौतश्रवंनृप ॥ उपायाद्भरतश्रेष्ठशाल्वोद्धारव
 तींपुरीं ॥ २ ॥ अरुंधत्तांसुदुष्टात्मासर्वतःपांडुनंदन ॥ शाल्वोवैहायसंचापितपुरंव्यूह्यधिष्ठितः ॥ ३ ॥ तत्रस्थोथमहीपालोयोधयामासतांपुरीं ॥ अभिसारेणस
 र्वेणतत्रयुद्धमवर्त्तत ॥ ४ ॥ पुरीसमंताद्विहितासपताकासतोरणा ॥ सचक्रासद्रुडाचैवसयंत्रखनकास्तथा ॥ ५ ॥ सोपशल्यप्रतोलीकासाट्टाट्टालकगोपुरा ॥
 सचक्रगृहणीचैवसोल्कालातावपोथिका ॥ ६ ॥ सोष्टिकाभरतश्रेष्ठसभेरीपणवानका ॥ सतोमरांकुशाराजन्सशतघ्नीकलांगला ॥ ७ ॥ सभुशुंज्यश्मगुडकासा
 युधासपरश्वधा ॥ लोहचर्मवतीचापिसाग्निःसगुडशृंगिका ॥ ८ ॥ शास्त्रदृष्टेनविधिनासुयुक्ताभरतर्षभ ॥ रथैरनेकैर्विविधैर्गदसांबोद्धवादिभिः ॥ ९ ॥
 र्गकर्तारः ॥ ५ ॥ उपशल्यालोहमुखाः कीलास्तद्युक्ताः प्रतोल्योरथ्यामार्गायस्यांसा अट्टालकाःउपरिगृहाः गोपुराणिपुरद्वाराणि साट्टानिअट्टेनअत्नेनसहितानिअट्टालकादीनियस्यांसा (साट्टेतिविशेषणं
 उपशल्यस्यग्रामांतस्यरथ्यायाश्चाट्ट्यासंबध्यते) चक्रगृहणीसैन्यनियाहिकामोर्चाइतिम्लेच्छप्रसिद्धा सोल्कालातावपोथिकासोल्कमलातंज्वालासहितमुल्मुकंयस्यांसासोल्कालाता अवबद्धाःपोथिकाःयं
 त्रबद्धाःकाष्ठपाषाणादयोरिपूणामुपरिपातनाययस्यामितिप्रांचः उल्केवोल्काप्राणहरत्वाद्यंत्रोक्षिप्तोगोलः अलातंसकाष्ठदंडंलोहमयमाग्नेयंप्रहरणंबाणइतिभाषायांप्रसिद्धं तयोरप्रत्याख्येयगत्योरपिपोथिकाः
 पातयिन्यःमंत्रमय्यःशक्तयःकर्णार्थेद्रुदत्तशक्तिसदृशास्तद्युक्ताःसोल्कालातावपोथिकाः ॥ ६ ॥ उष्ट्रिकामृच्चर्मयानिभांडानि सर्ष्टिकेतिपाठेऽप्युक्तंआयुधविशेषाः ॥ ७ ॥ अश्मगुडकाःवर्तुलीकृताःपाषाणाः
 लोहमयानिचर्मणिकमठपृष्ठाकाराणिप्रहारवारकाणि साग्निःआग्नेयौषधसहिता गुडगोलकाः शृंगिकास्तदुक्षेपकयंत्राणि शत्रूणामुपरिपातनायतमोगुडोद्भवीभूतोयत्रशिखरेस्थाप्यतेतत्सहितेत्यन्ये ॥ ८ ॥ १॥